

VERSLAG GOAB-KRING NOORD HOLLAND EN ZUID-HOLLAND NOORD

Dit is het verslag van de kenniskring GOAB Noord Holland en Zuid Holland noord, die plaatsvond op 25 maart 2025 van 09.30 – 12.00. Er waren 20 beleidsambtenaren en ve-aanbieders aanwezig, twee vertegenwoordigers van OCW en drie kenniskringleiders (Joke Kruijer en Karin Vander Heyden namens Sardes en Maaïke Vaes namens BMK).

AGENDA

1. Welkom
2. Nieuws GOAB
3. Financiën ve vanaf 2026
4. Wettelijke afspraken vve
Passende kinderopvang (druk op de keten)
Bereik ve verhogen
5. Evaluatie en afronding

NIEUWS GOAB

Nieuws/onderzoeken GOAB

- SPUK GOAB wordt zeer binnenkort besproken Ministerraad. Zodra er meer over bekend is, sturen we vanuit het GOAB-ondersteuningstraject een nieuwsflits.
- **3F** is vanaf 1 januari verplicht voor alle vormen kinderopvang. Dit betekent dat alle pedagogisch medewerkers moeten aantonen dat zij de mondelinge vaardigheden – Spreken, Gesprekken voeren en Luisteren – op niveau 3F beheersen. Aanvullend moet een VE-medewerker ook het onderdeel lezen op niveau 3F beheersen. De aantoonbaarheidseisen (*wanneer voldoe je eraan*) en de manier van toetsen (*op welke manier toon je dat aan*) leidden tot veel onduidelijkheid. In een gezamenlijk overleg van brancheorganisaties, cao-partijen, SZW, OCW, MBO Raad en FNV zijn er nu eenduidige afspraken gemaakt. Vanaf 1 januari 2025 geldt één hoofdregel voor de taaleis IKK, VE én de diploma's voor (gespecialiseerd) pedagogisch medewerker. De actuele notitie over de nieuwe aantoonbaarheidseisen is te downloaden via kinderopvang.nl.
- **Wijziging** Besluit kwaliteit basisvoorwaarden ve: dit besluit wordt na vaststelling op een aantal punten gewijzigd.
  1. BBL-studenten mogen formatief op een groep met voorschoolse educatie worden ingezet. Voorwaarden hiervoor zijn dat deze studenten nooit alleen een groep draaien en dat ze goed worden begeleid.
  2. Lezen verdwijnt als extra onderdeel uit de taaleis. De vaardigheid interactief voorlezen wordt een verplicht onderdeel van de module ontwikkelingsgericht werken in de voorschoolse educatie (in de opleiding). Er komt een overgangsregeling, want betekent dat een ouder diploma blijft voldoen.

- [Inspectierapport](#) rond afspraken vve 2023 openbaar: bereik vve daalt is in 2023 licht gedaald ten opzichte van 2022 (75% vs 77%). Verder signaleert de Inspectie dat een deel van de gemeenten (circa 1/5) te weinig vve-plekken creëert. Ook kan de spreiding van de vve-plekken beter.

Vraag uit de zaal bij het Inspectierapport: is er een reden voor de daling van bereik? Niet zo benoemd. Uit rapport kansrijke start blijkt dat gemeenten lastig zicht hebben op bereik. Het is de vraag hoe betrouwbaar gegevens zijn. We weten ook niet waar de kinderen zijn die niet gaan -> kinderdagopvang? Gastouders?

- [Kamerbrief](#) beleidsreactie onderzoeksrapport 'Druk op de Keten'. De volgende acties worden in de beleidsreactie genoemd:
  1. Een sterke pedagogische basis rond het jonge kind (0-6 jaar).
  2. Inzetten op voldoende capaciteit in de keten en wachtlijsten en –tijden aanpakken.
  3. Stimuleren van inclusievere vormen van kinderopvang en onderwijs.
  4. Betere toerusting en ondersteuning van professionals.
  5. Vereenvoudigen van regelgeving

Vragen uit de zaal:

- *Hoe sluit dit aan bij de hervormingsagenda Jeugd, er lijkt een soort discrepantie tussen preventieve inzet die daarin wordt gepromoot en het tweede punt van capaciteitsvergroting in de zorg. Antwoord: Het is niet of-of, maar en-en. In de kamerbrief wordt juist gesproken over het versterken van het aanbod en van professionals, en minder op inzet voor het individuele kind.*
- *Waarom wordt in het onderwijs niet continue screening VOG ingezet, dat zou alles heel veel makkelijker maken. Antwoord: dat wordt verkend.*
- Kamerbrief bij onderzoeksrapport [Kansen op een goede start](#) en bij de publiekssamenvatting van het [EVENING eindrapport](#). Het Kansen op een goede start gaat over onderzoek naar het vergroten van onderwijskansen bij de start in het basisonderwijs. Dit rapport beschrijft de kansen en risico's van verschillende maatregelen om kinderen uit de doelgroep een goede start op school te bieden. Het gaat o.a. in op het vergroten van het bereik van de doelgroep en het verhogen van de kwaliteit. Twee hoofdmaatregelen die voor het ministerie uitgezocht zijn 1) verplichten van voorschoolse educatie en 2) verlagen van de leerplicht naar 4 jaar. Het EVENING onderzoek evalueert 2 landelijke beleidsmaatregelen in de voorschoolse educatie. De 1e is de uitbreiding naar 960 uur voorschoolse educatie voor kinderen tussen de leeftijd van 2,5 en 4 jaar met een indicatie. De 2e maatregel is de nieuwe landelijke norm voor de inzet van pedagogisch beleidsmedewerkers in de voorschoolse educatie. Op [10 april](#) wordt er een conferentie georganiseerd door het EVENING onderzoeksteam dat gratis bij te wonen is.
- [Debat](#): Commissiedebat Onderwijskansen. Dit debat is online live te volgen.

Vraag uit de zaal: is er een advies vanuit het onderzoek Kansen op een goede start? Heel voorzichtig en genuanceerd: één maatregel er uit trekken gaat het probleem dat we hebben niet oplossen. Verplichte vve gaan we in dit stelsel niet voor elkaar krijgen. Meer kans van slagen: uren aanbod verruimen voor vve, bijvoorbeeld eerder starten. Voorschoolse educatie beter beschikbaar in de dagopvang. Verlagen leerplicht naar 4 -> vooral in de grote steden veel enthousiasme voor. Het beeld is daar dat veel kinderen die 4 jaar worden onregelmatig naar school gaan. Scholen zouden het fijn vinden als er een leerplicht is. Ook veel aandacht voor vroegschoolse educatie. Wat zou je voor randvoorwaarden creëren voor kinderen uit de vve. Bijv. onderwijsassistent, groepsgrootte etc.

Lastig is ook dat we te maken hebben met een ingewikkeld stelsel, dat mogelijk in de toekomst mogelijk gaat veranderen. Maatregelen zijn binnen dit stelsel onderzocht. Elementen van het nieuwe stelsel (bijv. ve breder toegankelijk of goedkoper maken) zijn wel meegenomen als losse maatregelen. Er is nog geen beleidsreactie vanuit de staatssecretaris.

GOAB producten/verslagen en bijeenkomsten

- OCW is voornemens om het consortium weer een jaarcontract te geven voor ondersteuning GOAB aan gemeenten en ve-aanbieders (juni 2025-mei 2026).
- [Webinar](#) doorgaande lijn vve versterken: Op 28 januari organiseerden we dit webinar. Vanwege grote belangstelling namen we deze op in een studio. De opname is terug te kijken via de link. Het webinar zoomt in op twee verhalen vanuit wetenschap/theorie, daarna drie ervaringsverhalen (gemeente, kinderopvang en onderwijs).
- [Webinar](#) resultaatafspraken vve: Op 7 december 2024 organiseerden we dit webinar. Een uitgebreid verslag is terug te vinden via de link. In het webinar bespraken we twee praktijkvoorbeelden waar de resultaatafspraken vernieuwend en uitgebreid zijn opgepakt, meten van resultaatafspraken en de follow-up: hoe voer je hier een zinvol gesprek over.
- [10 april](#) bijeenkomst asielpeuters en ve. Samen met gemeenten en ve-aanbieders bespreken we de mogelijkheden om peuters in asielopvang optimaal te ondersteunen. We gaan in op cijfers, trends en inzichten rondom peuters in asielcentra, samenwerking tussen gemeenten, kinderopvangaanbieders en opvanglocatie en een praktijkvoorbeeld. Het webinar is volgeboekt. Een verslag wordt na afloop gedeeld op de website van GOAB.
- [Product](#) ouders betrekken. Op 10 maart is de factsheet ouderbetrokkenheid gepubliceerd op de goab-website. De factsheet is ontwikkeld ter inspiratie voor gemeenten om samen met vve-partners een inclusief ouderbeleid vorm te geven.
- [22 april](#) bijeenkomst Onderwijs aan Woonwagewoners, Roma en Sinti (OWRS). Op dinsdag 22 april 2025 wordt de jaarlijkse OWRS-netwerkbijeenkomst georganiseerd. De inloop is vanaf 11.30 uur, het programma start om 12 uur. Tijdens de bijeenkomst worden onder andere de uitkomsten van het landelijke onderzoek naar de onderwijssteuningsbehoefte van reizigers-, Roma- en Sinti-kinderen gepresenteerd.
- Medio mei: webinar ve aantrekkelijk houden. Een webinar voor met name ve-aanbieders over hoe ve aantrekkelijk te houden. We gaan in gesprek met een aantal aanbieders die vertellen waarom zij voor ve gekozen hebben en waarom zij dat blijven doen. Huidige en toekomstige knelpunten komen ook aan bod, denk aan het ravijnjaar en de trend van steeds vaker commerciële huurprijzen. Datum wordt via de website www.goab.eu bekend gemaakt.
- Product wat werkt in vve (incl kennisclip). Dit product geeft inzicht in meest recente wetenschappelijke artikelen rond de werkzame factoren van vve. Hierover verschijnt rond de zomer ook een kennisclip.
- Kennisclip het heel jonge kind (0-2-jarigen) verschijnt naar verwachting in april/mei op de Kennisbank.

FINANCIEN VE VANAF 2026

De financiën staan door meerdere ontwikkelingen onder druk (zie presentatie). Het is daarom belangrijk dat gemeenten en ve-aanbieders hierover met elkaar in gesprek gaan en blijven. Hoe verlopen deze gesprekken, begrijpen we elkaar als partij hierin, wat betekenen de bezuinigingen en onzekere financiën voor beide partijen en zijn er goede voorbeelden om met elkaar te delen of om elkaar te inspireren? In kleine groepen gaan we hierover in gesprek.

Vraag uit de zaal: is het zeker dat KOT niet geïndexeerd wordt? Antwoord: Het staat in het regeerakkoord. Zou kunnen dat het nog aangepast wordt in de voorjaarsnota. Het wetsvoorstel ligt nu voor. Het moet z'n besluit krijgen voor de zomervakantie, in September definitief.

Vraag: Antwoord: klopt het dat de SPUK pas op z'n vroegst in 2029 een gemeente-uitkering wordt? Dat weten we nog niet. Er is wel een wetswijziging voor nodig. Mogelijk wordt het een fondsuitkering met een oormerking.

Vraag: geldt de 10% voor alle gemeenten? Ja, voor alle gemeenten 10%. Je budget kan wel iets meer of minder dan 10% verschillen, want jaarlijks wordt het bedrag ook opnieuw berekend op basis van de aanwezige doelgroep in je gemeente.

In de uitwisseling blijken verschillen tussen gemeenten en aanbieders. Gemeenten die middelen over hebben (bijv. uit reserve) maken zich minder druk dan gemeenten waar budget onder druk staat. In die gemeenten denken gemeente en aanbieders al na over hoe de kostenstijgingen te beperken. "Extra" (niet-verplichte) dingen zullen mogelijk als eerste verdwijnen, zoals vve-thuis. Er wordt bijv. ook gesproken over het terugdraaien van de verlaging van de ve-leeftijd (eerst naar 2 gebracht, maar misschien nu toch weer omhoog naar 2,5 of beperkt aantal dagdelen); het aantal tutoruren per ve-kind verminderen en het nog eens kritisch kijken naar de grootte van de doelgroep. Sommige aanbieders hebben de kostenstijgingen voor 2026 al doorgerekend en komen uit op zo'n 5 tot 6%, terwijl maximaal KOT-tarief niet mee stijgt. Vraag is bijv. ook in hoeverre je als gemeente bent gebonden aan je subsidieregeling. Mag je daar voor één jaar van afwijken? Moet het college daarin mee beslissen?

Er wordt ook genoemd hoe ingewikkeld het gedecentraliseerde stelsel in Nederland is, zowel voor gemeenten die telkens zelf het wiel opnieuw moeten uitvinden, als voor aanbieders, die in elke gemeente met andere eisen/regels en budgetten te maken heeft. Het risico is aanbieders hun handen van ve gaan aftrekken als het te ingewikkeld en te weinig rendabel wordt.

Het is lastige materie. Er is behoefte aan extra handvatten om dit gesprek in de gemeente te voeren, bijv. vanuit GOAB-consortium of OCW.

Ve in dagopvang: interessant en belangrijk. Maar een combi van ve in dagopvang en in peuteropvang is voor veel ouders nog interessanter. Dat is niet in alle subsidieregelingen- en verantwoordingen eenvoudig te regelen. Vier dagen opvang vinden veel ouders nog steeds veel en het beneemt ouders ook hun vrijheid. Doelgroeppouder willen iets tussen vier hele dagen kdv en vier halve dagen peuteropvang in.

WETTELIJKE AFSPRAKEN VVE

In december 2024 publiceerde de Inspectie het rapport Lokaal Educatie Agenda (LEA) en voor- en vroegschoolse educatie (vve). Dit rapport gaat over het jaar 2023. De jaarrapportage is gevuld met input vanuit gemeenten, namelijk de ingevulde vragenlijsten over verplichte afspraken rondom vve en OAB. Aanvullend bevat het rapport een verdiepend onderzoek naar vroegschoolse educatie. In kleine groepen gaan we in gesprek over de uitkomsten en ervaringen van zowel ve-aanbieders als gemeenten waar het wettelijke afspraken rond vve/OAB betreft.

Uit de uitwisseling wordt teruggekoppeld dat het belangrijk is om met elkaar een goede kwaliteitscyclus en gesprekscyclus in te richten. En op te letten dat dezelfde onderwerpen niet steeds op verschillende tafels worden besproken, maar gebundeld. Als goed voorbeeld wordt het onderwijskansenbeleid in [Leiden](#) genoemd.

BEREIK VE VERHOGEN

In het rapport Kansen op een goede start gaat het over het verhogen van bereik van ve. Hoewel het bereik gemiddeld 75% is, zien we hier hele grote verschillen tussen gemeenten. Een van de belangrijkste bevindingen is dat gemeenten moeilijk zicht en grip krijgen op bereik en non-bereik. Wie nemen er nog niet deel? Welke achtergrondkenmerken hebben deze gezinnen? Waarom nemen ze niet deel? En bevinden zij zich mogelijk wel dagopvang of bij gastouders? Dit zicht is essentieel om tot goede bereikverhogende maatregelen te komen.

In de uitwisseling spreken we over monitorinstrumenten als Peutermonitor en de ve-monitor van Dimensional Insight. Verschillende gemeenten noemen de samenwerking met JGZ als uitdagend, o.a. door personeelstekorten. Ze vermoeden dat steeds meer gezinnen niet goed in beeld zijn bij JGZ, wat invloed heeft op bereik. Als goed voorbeeld in de toeleiding worden persoonlijke benaderingen genoemd, zoals de peuterconsulenten in Rotterdam en Den Haag. Het lijkt een voordeel voor bereik als het aanbod gratis is. Een voorbeeld van een doelgerichte benadering is een gemeente waar veel Poolse kinderen gingen deelnemen aan ve, toen een ingang was gevonden bij het bedrijf waar veel ouders werkzaam zijn. Een andere deelnemer suggereert dat we bij ve de Arabisch sprekende ouders goed in beeld hebben en daar ook de voorlichting op aan hebben gepast, maar dat de doelgroep veel breder is geworden. Oost-Europese gezinnen bereiken we mogelijk nog minder goed, omdat we ze nog niet goed weten te benaderen en te lang hebben gedacht dat hun verblijf tijdelijk was. We zouden ook meer informatie naar Poels, Oekraïens etc. kunnen vertalen. Ook zouden we nog explicieter het kostenplaatje moeten presenteren. Kinderopvangaanbieders constateren wel met elkaar dat er steeds meer toeleidingstaken (en soms indicatietaken: terugverwijzen naar JGZ als kind is gemist) bij hen komen te liggen.

EVALUATIE EN AFRONDING

Houd de website www.goab.eu in de gaten voor nieuwe handreikingen, verslagen en de planning van bijeenkomsten. Ook kun je je aanmelden voor de LinkedIn-GOAB-groep om op de hoogte te blijven.

De volgende GOAB-kenniskring wordt gehouden op dinsdag 26 juni 2025. Dit is een digitale bijeenkomst van 09.30 tot 11.30u voor gemeenten.

Mist een collega op onze GOAB-contactlijst of staat er een oud-collega op? Wil je een startersgesprek plannen? Laat het weten via Karin Vander Heyden k.vanderheyden@sardes.nl